

Okruhy ke SZZ studijního oboru: Učitelství pro MŠ (Bc. 2017/2018)

Okruhy ze základů psychologie (2017/18)

- 1) Osobnost a determinace lidské psychiky. Determinismus a psychologický determinismus, environmentální a nativistické teorie v přístupu k determinaci, bio-psycho-sociálně-duchovní přístup k determinaci lidské psychiky.
- 2) Zdroje psychologie a stručný přehled dějin psychologie.
- 3) Předmět a význam psychologie, systém psychologických disciplín.
- 4) Psychologické vymezení a charakteristika osobnosti a jejich složek – oblast poznání, emoce, temperament a motivace.
- 5) Předmět vývojové psychologie, vývojový pohled na člověka, periodizace a teorie psychického vývoje. Procesy zrání a učení.
- 6) Zvláštnosti dětské psychiky a psychologická charakteristika dětské hry.
- 7) Psychologická charakteristika dítěte předškolního věku. Vývoj motoriky, poznávacích procesů, emoční a sociální vývoj.
- 8) Psychologická charakteristika a vývoj dětské kresby, využití kresebného projevu v předškolním věku.
- 9) Definice sociální psychologie. Sociální komunikace, druhy komunikace, personální percepce.
- 10) Sociální skupiny, definice a klasifikace skupin, vlastnosti skupiny.
- 11) Socializace, druhy socializace, sociální učení, příčiny neadekvátní socializace.
- 12) Agrese, druhy, příčiny, vývoj, možnosti ovlivnění agrese. Šikana, etapy, řešení šikany, prevence šikany. Vliv mediálního násilí na děti.
- 13) Možnosti ovlivnění nežádoucího chování u dětí – odměňování, trestání, modelování, vyhasínání, desenzibilizace, metafory.
- 14) Vztah učitele k dítěti. Osobnostní předpoklady zdravých vztahů. Příčiny a důsledky narušených vztahů pro další vývoj dítěte. Styly vedení (autoritativní, demokratický, liberální).
- 15) Problém motivace v práci učitele/učitelky. Druhy motivace. Motivační postupy s příklady v práci s dětmi předškolního věku.

- 16) Komunikace s dítětem předškolního věku. Věcný a vztahový aspekt komunikace. Popisný a posuzující jazyk pedagogické komunikace a jeho vliv na dítě a atmosféru ve skupině.
- 17) Nejčastější psychické problémy dětí předškolního věku, jejich poradenská zvládání a diagnostika.

Literatura

ANTIER, E. *Agresivita dětí*. Praha: Portál, 2004, 101 s. ISBN 80-7178-808-2.

CANGELOSI, J., S. *Strategie řízení třídy*. Praha: Portál, 2009, 289 s. ISBN 978-87-7367-650-6.

ČÁP, J., MAREŠ, J.: *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál, 2007. ISBN: 978-80-7267-273-7.

ČÍŽKOVÁ, J. a kol.: *Přehled vývojové psychologie*. Olomouc: UP, 1999, 2001, 2010. ISBN: 978-80-244-2433-0.

DAŘÍLEK, P.: *Výbuchy vzteku*. In: *Rozvoj výuky psychologie a vysokoškolského psychologického poradenství*. Olomouc: HANEX, 1997, str. 104 -110. ISBN 80-85783-14-2.

DAŘÍLEK, P. *Možnosti zvládání agresivního chování u dětí*. In: *Tradice a perspektivy výchovy a vzdělávání*. Česko-slovenské pedagogické studie 1. Olomouc: Nakladatelství Olomouc 2005, str. 114 – 123. ISBN 80-7182-196-9.

FONTANA, D.: *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál, 2010, 384s. ISBN 978-80-7367-725-1.

GELDARD, K., GELDARD, D.: *Dětská psychoterapie a poradenství*. Praha: Portál, 2008.

HEWSTONE, M., STROEBE, W. *Sociální psychologie*. Praha: Portál 2006, 769 s. ISBN 80-7367-092-5.

HRABAL, V. *Pedagogickopsychologická diagnostika žáka*. Praha: SPN, 1989, 2002.

KOLÁŘ, M. *Skrytý svět šikanování ve školách*. Praha: Portál, 1997, 127 s. ISBN 80-7178-123-1.

KOLÁŘ, M. *Bolest šikanování*. Praha: Portál, 2001, 255 s. ISBN 80-7178-513-X.

KUSÁK, P., DAŘÍLEK, P.: *Pedagogická psychologie A, B*. Olomouc: UP, 2003. ISBN: 80-244-0294-7.

MATĚJČEK, Z.: *Praxe dětského psychologického poradenství*. Praha: SPN, 1991.

- NAKONEČNÝ, M.: *Úvod do psychologie*. Praha, Academia, 2003. ISBN: 80-200-0993-0.
- NAKONEČNÝ, M.: *Základy psychologie*. Praha, Academia, 2002. ISBN: 80-200-0689-3.
- NAKONEČNÝ, M.: *Lidské emoce*. Praha: Academia, 2000. ISBN: 80-200-0763-6.
- PETROVÁ, A., PLEVOVÁ, I.: *Kapitoly z obecné psychologie I*. Olomouc: Vydavatelství UP, 2004. ISBN: 80-7178-205-X.
- PLEVOVÁ, I. *Kapitoly z obecné psychologie II*. Olomouc: Vydavatelství UP, 2005. ISBN: 80-244-1413-9.
- PLHÁKOVÁ, A.: *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Avicenum, 2006. ISBN: 80-200-1387-3.
- ŘEZÁČ, J.: *Sociální psychologie*. Brno: Paido, 1998, 268 s. ISBN 80-85931-48-6.
- ŘÍČAN, P., PITHARTOVÁ, D.: *Krotíme obrazovku*. Praha: Portál, 1995, 62 s. ISBN 80-7178-084-7.
- UŽDIL, J.: *Čáry, klikyháky, paňáci a auta. Výtvarný projev a psychický život dítěte*. Praha: Portál, 2002. ISBN: 80-7178-599-7.
- VÁGNEROVÁ, M.: *Úvod do psychologie*. Praha: Karolinum, 2001. ISBN: 80-246-0015-3.
- VÁGNEROVÁ, M.: *Vývojová psychologie. Dětství a dospívání*. Praha: Portál, 2005. ISBN: 978-80-246-0956-0.